

Przewodniczący Komisji.....
Podpis.....

Przewodniczący Komisji.....
Podpis.....
Warszawa, 8 czerwca 2015 r.

Prof. UW dr hab. Mirosław Wyrzykowski
Przewodniczący Komitetu Nauk Prawnych PAN

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 9.06.15.
nr. 2326 podpis.....
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 9.06.15.
nr. 2630 podpis.....
Stanowcy Panie Ulaścisku,

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

KANCELARIA SENATU
KANCELARIA OGÓLNA
wpl. 09.06.2015
Zal. Nr 2326

W związku z pracami nad przekazaną do Senatu ustawą z dnia 27 maja 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (dalej: ustawa o TK), Komitet Nauk Prawnych PAN zwraca się z uprzejmą prośbą o rozważenie zasadności zmiany regulacji dotyczącej przesłanek wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 18 ustawy o TK przewiduje m.in., że „sędzią Trybunału może być wybrana osoba, która wyróżnia się wiedzą prawniczą oraz (...) przez co najmniej 10 lat (...) zajmowała stanowiska w instytucjach publicznych związane z tworzeniem lub stosowaniem prawa”. Przepis ten budzi poważne wątpliwości ustrojowe. Stwarza bowiem możliwości wyboru na stanowisko sędziego TK prawnika, który stosował prawo będąc zatrudnionym w powiatowym urzędzie nadzoru sanitarnego lub w inspekcji pracy. Stwarza także możliwość wyboru na stanowisko sędziego TK radnych, którzy stanowią wszakże prawo miejscowe. Na pewno osoby takie wyróżniają się wiedzą prawniczą w zakresie swojej specjalności, na poziomie lokalnych organów stosowania prawa, ale przecież pojęcia konstytucyjne mają charakter autonomiczny i wymogi określone w art. 194 ust. 1 Konstytucji RP nie mogą być stosowane do wskazanych sytuacji. Co więcej, art. 18 ustawy o TK dopuszcza możliwość wyboru na sędziego Trybunału Konstytucyjnego osoby, która nawet nie musi spełniać przesłanek niezbędnych dla powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego. A przecież Konstytucja RP nie zawiera wymogu „wyróżniania się wiedzą prawniczą” jako przesłanki powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego.

Trudno zgodzić się z zaproponowaną konstrukcją, narusza ona bowiem konstytucyjną normę nakazującą powołanie na stanowisko sędziego TK wyłącznie osoby, która wyróżniają się wiedzą prawniczą (art. 194 ust. 1 Konstytucji RP). Należy też zauważyć, że przepis umożliwiający wybór osoby, która „przez co najmniej 10 lat (...) zajmowała

stanowiska w instytucjach publicznych związane z tworzeniem lub stosowaniem prawa” jest niezgodny z konstytucyjnym wymogiem określoności przepisów prawa i zasadą poprawnej legislacji (art. 2 Konstytucji). Wypada bowiem przypomnieć, że przepisy o analogicznym brzmieniu – regulujące kryteria dostępu do zwodów prawniczych – zostały uznane przez Trybunał Konstytucyjny trzykrotnie za niekonstytucyjne (wyroki TK z: 19 kwietnia 2006 r., sygn. K 6/06, OTK ZU nr 4/A/2006, poz. 45; 8 listopada 2006 r., sygn. K 30/06, OTK ZU nr 10/A/2006, poz. 149; 26 marca 2008 r., sygn. K 4/07, OTK ZU nr 2/A/2008, poz. 28). Okoliczności te zostały uwzględnione w doktrynie prawa konstytucyjnego i legły u podstaw krytycznej oceny art. 18 ustawy o TK (np. M. Wiącek, *Ekspertyza na temat przedstawionego przez Prezydenta RP projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym*, „Zeszyty Prawnicze BAS” nr 1/20-14, s. 110).

Ponadto powtórzenie w ustawie formuły konstytucyjnej (o konieczności wyróżniania się wiedzą prawniczą przez osobę ubiegającą się o stanowisko sędziego TK) nie tworzy żadnej nowości normatywnej rozwijającej wymóg konstytucyjny.

Art. 18 ustawy o TK, w omawianym zakresie, narusza ustrojowy nakaz realizacji przez parlament przepisów Konstytucji RP w stopniu najpełniejszym i możliwie najlepszym. Dopuszczenie możliwości powołania na stanowisko sędziego TK osoby, która „przez co najmniej 10 lat (...) zajmowała stanowiska w instytucjach publicznych związane z tworzeniem lub stosowaniem prawa” jest nie tylko deprecjacją ustrojowego stanowiska sędziego TK, ale jest w istocie zaprzeczeniem konstytucyjnego wymogu stawianego sędziom Trybunału Konstytucyjnego.

Zignorami powołania

Mirosław Wyrzykowski